

Catalunya torna a superar la barrera dels 1.000 trasplantaments

written by David Folch | 19 de gener de 2022

La secretària general de salut, Meritxell Masó, i el director de l'Organització Catalana de Trasplantaments (OCATT), Jaume Tort, han presentat en roda de premsa el **Balanç de resultats de l'activitat de donació i trasplantament de l'any 2021**, acompanyats de Gabriel Moreno, Intensivista i Coordinador de Trasplantaments de l'Hospital de Bellvitge i de Jordi Soriano, el primer pacient trasplantat de pulmó a l'Estat espanyol com a conseqüència de la COVID.

Masó ha anunciat que l'any 2021 s'han fet **"1.063 intervencions als hospitals catalans, un 6,4% més que el 2020. Es torna a trencar la barrera dels 1.000 trasplantaments i ens situa en el quart millor any de la història"**. I això ha estat possible **"gràcies a la solidaritat dels donants i de les seves famílies que han fet un regal de vida i esperança a les persones trasplantades"**, ha agraït. La secretària general també ha destacat **"la feina dels professionals i dels hospitals catalans que, una vegada més, han contribuït a l'assoliment d'aquests excel·lents resultats de trasplantaments a Catalunya"**, adaptant el sistema de trasplantaments al nou entorn advers produït per la pandèmia de la COVID-19.

Aquest volum d'activitat dels centres catalans, amb una mitjana de quasi 3 trasplantaments al dia (2,9), ha permès augmentar la taxa de nou: 137 trasplantaments per milió de població (pmp), una de les més altes del món.

Per tipus d'òrgan, l'augment dels trasplantaments el 2021 ha estat generalitzat, tot i el descens dels hepàtics. Van

augmentar els renals (9,4 %), els cardíacs (50,0%), els pulmonars (16,4%) i els pancreàtics (8,7%), mentre que els hepàtics van reduir-se un 17,0%.

Trasplantaments	2021	2020	Diferència
Renals	743	679	9,4%
Hepàtics	156	188	-17,0%
Cardíacs	54	36	50,0%
Pulmonars	85	73	16,4%
Pancreàtics	25	23	8,7%
Total	1063	999	6,4%

Aquest any, a més, 10 d'aquests trasplantaments renals es van poder realitzar gràcies al programa de trasplantament renal de donant viu creuat, una alternativa creada per donar resposta a parelles donant-receptor incompatibles. I, per primera vegada, dos hospitals catalans, Clínic i Bellvitge, i un portuguès, han realitzat la primera cadena internacional del sud d'Europa, que ha permès fer tres intervencions a la vegada. Els hospitals catalans han intervingut en 6 dels 7 trasplantaments creuats internacionals realitzats a Espanya.

Per centres, l'Hospital Vall d'Hebron ha liderat, amb 277 intervencions, el rànquing de centres amb més trasplantaments realitzats, seguit per l'Hospital de Bellvitge (259) i per l'Hospital Clínic (239). L'Hospital Vall d'Hebron és l'únic centre a Catalunya que compta amb programes de trasplantament d'adults (3) i d'infants (4).

La llista d'espera per a trasplantament ha tornat a créixer fins a situar-se en 1.218 persones, una xifra similar als anys pre pandèmia. En concret, el 31 de desembre constaven 1.033 persones esperant un ronyó, 60 un fetge, 32 un cor, 72 un o dos pulmons i 21 un pàncrees. D'aquests 1.218, 12 són pediàtrics (2, 1, 8, 1 i 0, respectivament)

Les donacions augmenten

Els 288 donants cadàver reals de l'any 2021 suposen una recuperació de la donació del 7,9% respecte el 2020. Amb aquesta xifra, la taxa de donació a Catalunya se situa en 37,1 donants pmp, 3 punts per sobre de l'any passat però encara molt per sota d'aquells 49 donants pmp de 2019.

Per tipus de donant, els de mort encefàlica (cerebral) augmenten un 14,9% (162 vs. 141) mentre que els de mort en assistència (cardíaca) es mantenen igual que l'any passat (126).

Donants cadàver	2021	2020	Diferència
Mort encefàlica	162	141	14,9%
Mort en assistència	126	126	0,0%
Total	288	267	7,9%

El consentiment a la donació, influenciat per l'afectació reiterada de la COVID-19 als hospitals, s'ha reduït fins al 76%, la xifra més baixa dels darrers anys. Així, el percentatge de negatives familiars, del total d'entrevistes familiars realitzades, s'ha situat per tant en el 23,6%. Un percentatge elevat que han declarat molts dels equips de coordinació de trasplantaments dels hospitals que habitualment tenen xifres excel·lents en donació. La negativa prèvia del possible donant o de la família d'aquest, sense més motiu, ha estat la raó esgrimida pels familiars en el 83% dels casos.

El 2021, la donació en vida va augmentar de manera molt considerable respecte l'any 2020 (28,3%), amb 145 donants vius de ronyó. Els donants vius renals gestionats als hospitals catalans representen entre el 40-45% del total de l'Estat.

Per altra banda i com l'any anterior, no s'ha dut a terme cap trasplantament hepàtic de donant viu, degut al baix nombre de

pacients pediàtrics en llista d'espera (3), principals candidats d'aquesta modalitat de trasplantament i a l'èxit de la tècnica del *split* hepàtic, que permet trasplantar a dues persones, normalment un adult i un pediàtric, a partir d'un sol fetge. Aquest fet a permès deixar la [llista d'espera infantil a 0](#) en diverses ocasions.

Per hospitals, l'Hospital de Bellvitge, amb 58 donants cadàver vàlids i 40 donants vius (centre amb més donants cadàver i vius, en aquest cas, juntament amb l'Hospital Clínic), ha estat el centre amb més donants. L'han seguit l'Hospital Clínic, amb 31 i 40, i l'Hospital de Vall d'Hebron, amb 45 i 18, respectivament.

“Agraïm, un cop més, l'esforç de tots i cada un dels professionals sanitaris i no sanitaris per minimitzar els efectes de la pandèmia de la COVID-19 i, molt especialment, als professionals de l'àmbit de la donació i el trasplantament, per mantenir l'activitat a un elevat nivell, inclús en aquesta difícil situació. Aprofitem, a més, per agrair el gran gest, generós i solidari, dels donants i de les seves famílies que tantes vides regalen”, agraeix el director de l'OCATT.

Més teixits i cèl·lules

Uns 14.088 pacients s'han beneficiat, l'any 2021, dels teixits distribuïts pel Banc de Sang i Teixits (BST) de Catalunya, obtinguts prèviament gràcies a la donació. El BST va gestionar l'any passat 1.524 donants de Catalunya (34,8% més respecte el 2020), dels quals es van aconseguir 2.327 teixits, un 32,1% més. En total, es van obtenir 1.482 còrnies, 249 peces de teixit cardiovascular, van haver 309 donants de teixit músculesquelètic i 287 de pell. **“Al llarg de l'any 2021, tot i seguir lleugerament per sota dels nivells pre-pandèmia, observem una clara recuperació de la donació i obtenció de teixits”,** apunta Tort. **“Moltes vegades ens oblidem dels teixits i la donació de teixits és igualment important, ja que**

un sol donant pot millorar la vida de fins a 100 persones, motiu pel qual l'hem de reforçar", afegeix.

A més, l'any 2020 s'han incorporat 6.739 nous donants de medul·la òssia al Registre de Donants de Medul·la Òssia (REDMO), fet que suposa arribar als 62.255 donants voluntaris enregistrats, fins a 31 de desembre de 2021.

Pel que fa al trasplantament de progenitors hemopoètics, l'any 2021 s'han realitzat 607 procediments, un 7,2% més que el 2020. D'aquests, 329 van ser autogènics (54%), 126 al·logènics familiars (21%) i 152, un 25%, al·logènics no-familiars.